

PLA DE LLENGÜES (2025-2027)

La política lingüística a la Universitat Pompeu Fabra

1. La UPF, una universitat catalana amb vocació internacional
2. La política lingüística de la Universitat Pompeu Fabra
3. El català, llengua pròpia i oficial de la UPF
4. El català en la docència, en la recerca i en la transferència de coneixement
5. L'anglès, llengua de la internacionalització
6. Seguretat lingüística i gestió del multilingüisme a l'aula
7. Formació i acreditació en matèria de llengües
8. Acolliment lingüístic i cultural
9. Implementació i seguiment de la política lingüística a la UPF

La política lingüística a la Universitat Pompeu Fabra

La Universitat Pompeu Fabra, creada l'any 1990 pel Parlament de Catalunya, va néixer amb la voluntat de ser una **universitat d'excel·lència en ensenyament i en recerca, al servei de la societat catalana i amb una marcada vocació internacional. La cultura i la identitat catalanes són un pilar essencial i irrenunciable de la UPF**, com ho és també, al mateix temps, la **voluntat de ser una universitat amb un alt grau d'internacionalització**, oberta al món, a altres llengües i a altres cultures.

La Universitat Pompeu Fabra basa la seva política lingüística en els principis i els preceptes següents: **el català és la llengua pròpia i oficial de la Universitat**, i com a tal cal utilitzar-la prioritàriament en tots els àmbits de la Universitat; **la UPF reconeix, valora i fomenta la diversitat lingüística**, si bé, en aplicació del **principi de subsidiarietat lingüística** – d'acord amb el qual la llengua utilitzada en primera instància ha de ser la llengua pròpia, sempre que sigui efectiu i eficient–, tot allò que es pugui fer en català, que no calgui fer en altres llengües, s'ha de fer en català; la UPF **respecta la legislació aplicable en matèria de llengües i garanteix els drets lingüístics** de tots els membres de la comunitat universitària, entre d'altres a través del **principi de seguretat lingüística**, segons el qual la llengua de la docència és una informació pública i vinculant; **l'anglès és la llengua de la internacionalització**, sense perjudici de la utilització d'altres llengües per a fins i objectius específics; la UPF ha de vetllar per un **ús correcte, adequat i de qualitat de la llengua catalana** en tots els àmbits de la Universitat.

Tot seguit s'estableixen aquests principis i d'altres que se'n deriven, i també les principals responsabilitats en matèria de política lingüística a la UPF. Les accions i les mesures concretes que hauran de permetre en cada moment desenvolupar aquests principis i assolir els objectius relacionats amb la política lingüística de la UPF s'estableixen en el **Pla de Llengües**, que és el marc estratègic i d'actuació en l'àmbit de les llengües per a un període de temps determinat.

1. La UPF, una universitat catalana amb vocació internacional

La Universitat Pompeu Fabra és una universitat catalana que opera en un entorn internacional, i és una destinació atractiva per a estudiants, professors i investigadors internacionals. Sense detriment doncs de la seva vocació i del seu caràcter internacional, la Universitat ha de garantir la disponibilitat dels ensenyaments en català i contribuir a incrementar el prestigi i l'ús de la llengua catalana. Perquè, tal com estableix la Llei 1/1998, de política lingüística, “la llengua catalana és un element fonamental de la formació i la personalitat nacional de Catalunya, un instrument bàsic de comunicació, d'integració i de cohesió social dels ciutadans i ciutadanes, amb independència de llur origen geogràfic, i el lligam privilegiat de Catalunya amb les altres terres de parla catalana, amb les quals forma una comunitat lingüística que ha aportat al llarg dels segles, amb veu original, una valuosa contribució a la cultura universal”.

2. La política lingüística de la Universitat Pompeu Fabra

La política lingüística de la Universitat Pompeu Fabra ha de contribuir a preservar el català com a llengua acadèmica i institucional i a desenvolupar la UPF com una universitat integral líder en recerca intensiva a Europa. Mitjançant la recerca i l'ensenyament, la UPF ha d'utilitzar, desenvolupar i contribuir a enfortir i a prestigiar la llengua catalana, que ha de ser també llengua d'acollida.

La política lingüística de la Universitat Pompeu Fabra ha de promoure l'assoliment dels preceptes i dels objectius que s'estableixen tant en els Estatuts de la Universitat Pompeu Fabra i en altres directrius estratègiques de la Universitat, en l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i en la Llei de política lingüística com en la resta de normes i de lleis que hi són aplicables, tant d'àmbit estatal com d'àmbit europeu i d'àmbit internacional, i ha de garantir els drets lingüístics de tota la comunitat universitària.

Els objectius de la política lingüística de la Universitat Pompeu Fabra són doncs essencialment els següents: 1) promoure el coneixement i garantir l'ús de la llengua catalana, amb caràcter prioritari, com a llengua oficial de la institució, en tots els àmbits i entre tots els col·lectius de la comunitat universitària de la UPF; 2) promoure el coneixement i l'ús de la llengua anglesa com a llengua d'internacionalització i de comunicació científica entre el personal, els professors i els estudiants de la Universitat Pompeu Fabra; 3) promoure un entorn multicultural d'estudis, de recerca i de treball a la Universitat Pompeu Fabra que proporcioni al conjunt de la comunitat universitària, i especialment als graduats i als professors, oportunitats de treball en xarxa i de cooperació més àmplies en altres llocs del món; 4) garantir un ús correcte, de qualitat i sense interferències de la llengua catalana tant en l'administració i els serveis de la Universitat com en els estudis, en la recerca i en la comunicació institucional, per tal de contribuir a estendre l'ús de la llengua i a incrementar-ne el prestigi social; i 5) mantenir i incrementar si cal l'ús de la llengua anglesa en els estudis de grau i de postgrau en la justa mesura i sempre que sigui necessari per la presència d'estudiants internacionals (principi de subsidiarietat lingüística), vetllant però en tot moment perquè la llengua catalana preservi els seus espais d'ús com a llengua pròpia i predominant de la Universitat.

La política lingüística de la Universitat neix i parteix doncs d'aquesta doble funció de garantir un ús preferencial i de qualitat de la llengua catalana i de coneixement i ús de la llengua anglesa com a llengua de la internacionalització i de la projecció internacional de la Universitat i dels seus graduats. Tot això sense perjudici del dret a utilitzar altres llengües quan la situació comunicativa ho aconselli o ho requereixi.

3. El català, llengua pròpia i oficial de la UPF

El català és la llengua pròpia i oficial de la Universitat Pompeu Fabra, i n'ha de ser doncs també la llengua principal tant en l'àmbit institucional i laboral com en l'àmbit acadèmic, sense perjudici de l'ús d'altres llengües també quan sigui necessari, d'acord amb el principi de subsidiarietat lingüística.

La Universitat té en aquest sentit una responsabilitat particular en l'ús i el desenvolupament de la llengua catalana tant en els usos institucionals com els usos acadèmics i en la recerca. El fet, però, que el català sigui una llengua minoritària i encara minoritzada en molts àmbits representa un repte afegit, i demana per tant un esforç permanent en la recerca d'un cert punt d'equilibri i de trobada entre la irrenunciable preservació de la llengua i la identitat nacionals que ens són pròpies i la convenient i necessària internacionalització de la nostra comunitat universitària. La Universitat Pompeu Fabra, com a universitat catalana, assumeix doncs la responsabilitat de protegir i desenvolupar la llengua catalana en l'ensenyament superior i en la ciència, i es compromet a contribuir al prestigi de la llengua i a crear les condicions prèvies perquè la llengua catalana sigui coneguda i reconeguda arreu.

La llengua principal de la Universitat, oralment i per escrit, és el català, tant en l'administració com en l'ensenyament, en la recerca i en la projecció institucional. Per tant, el català és la llengua que cal utilitzar amb caràcter general en tots els àmbits, sense perjudici de l'ús d'altres llengües, inclosa la llengües de signes catalana, quan les circumstàncies específiques així ho recomanin. És essencial, també, visibilitzar la llengua catalana fins i tot en contextos en què les comunicacions o les intervencions orals s'adrecin a persones o a col·lectius que puguin no conèixer o no conèixer prou la llengua catalana, amb l'objectiu de visibilitzar-la, de mostrar-ne l'existència i la vitalitat i d'obrir-la i compartir-la amb tothom, sense exclusions.

En l'àmbit de l'administració de la Universitat, els treballadors públics de la Universitat han d'utilitzar sempre el català en el desenvolupament de les seves tasques oficials, oralment i per escrit, i s'han d'adreçar sempre inicialment en català als seus interlocutors, i mantenir-s'hi llevat que els seus interlocutors expressin explícitament que no els entenen. El català és igualment la llengua que s'ha d'utilitzar en totes les reunions i actes de l'administració de la Universitat, oralment i per escrit, i en la interacció entre els treballadors de la Universitat en l'exercici de la seva feina. En l'exercici de les seves funcions, el personal de la Universitat ha de vetllar per la qualitat de la llengua que utilitza, sense interferències lèxiques i sintàctiques d'altres llengües i sense barrejar el català amb altres llengües. La comunicació eficaç i el llenguatge genuí, clar, formal i de qualitat,

lliure d'interferències, ha de contribuir a incrementar el prestigi tant de la nostra llengua com de la nostra universitat.

Per mantenir la llengua catalana i garantir-ne la protecció i el desenvolupament, la Universitat Pompeu Fabra es compromet *a)* a garantir que tot el personal d'administració i serveis de la Universitat té el nivell de coneixement adequat de català i que l'utilitza sempre, amb rigor i qualitat, en l'exercici de les seves funcions d'administració i serveis; *b)* a vetllar perquè la llengua catalana tingui una presència predominant en els programes d'estudi de tots els nivells, i molt especialment dels estudis de grau; *c)* a oferir un acolliment lingüístic i cultural tant als professors i als investigadors com als estudiants internacionals, amb l'objectiu que coneguin l'entorn cultural i lingüístic que els envolta i puguin començar a comunicar-se mínimament en llengua catalana; *d)* a articular una oferta formativa que permeti tant als professors i als investigadors com als estudiants de la Universitat que no tinguin el català com a llengua materna millorar-ne i perfeccionar-ne els coneixements; *e)* a promoure la utilització de materials i de bibliografia en català, almenys en els programes de grau; i *f)* a promoure la llengua i la cultura catalanes i a projectar-la al món.

4. El català en la docència, en la recerca i en la transferència de coneixement

La Universitat té una responsabilitat particular en l'ús i el foment de la llengua catalana en la docència, en la recerca i en la transferència de coneixement, tot i que en l'elecció de la llengua en aquests contextos s'han de tenir en compte factors com els públics objectiu corresponents i les tradicions de recerca. Independentment de la llengua que finalment s'utilitzi en cada cas concret, però, la Universitat ha de promoure el coneixement de la llengua i la cultura catalanes entre el personal docent i investigador, i ha de treballar per oferir a tot el personal docent i investigador l'oportunitat de dominar el català en la mesura en què la seva situació laboral i acadèmica ho requereixi.

Com a norma general, els programes d'estudis de grau s'han d'impartir majoritàriament en català. Tots els plans d'estudis que s'imparteixen en català haurien d'incloure cursos que permetin millorar les habilitats professionals de comunicació oral i escrita en català, i també en anglès. En el estudis de postgrau, la Universitat fomenta el desenvolupament de programes d'estudis atractius internacionalment impartits en anglès, vetllant també, però, perquè el català hi tingui també presència, en la mesura de les possibilitats i d'acord amb el principi de subsidiarietat lingüística.

Per tal d'impulsar l'ús del català en la recerca i en les tesis doctorals, la Universitat Pompeu Fabra ha de proposar incentius i ha de dur a terme accions de suport lingüístic i també econòmic per a la redacció i la difusió de les tesis doctorals en català o parcialment en català, i ha d'afavorir la transferència de coneixement en català. La Universitat també està compromesa a difondre els resultats de la recerca en llengua catalana i a tenir en compte aquests assoliments en l'avaluació de les activitats acadèmiques dels professors.

5. L'anglès, llengua de la internacionalització

L'anglès, que és la llengua de la internacionalització, és també una llengua important en

el desenvolupament de tots els àmbits de la Universitat, per la presència tant d'estudiants com de professors internacionals, per la necessitat i la conveniència de preparar els estudiants perquè puguin participar en la comunitat acadèmica internacional i per la necessària implicació de la Universitat en la col·laboració internacional. Per tant, la informació més important i detallada sobre la Universitat i sobre els seus estudis també ha d'estar disponible en anglès.

Sense deixar d'utilitzar i de potenciar la llengua catalana, en la seva condició de llengua pròpia i oficial de la Universitat, com a vehicle normal i preferent de l'administració universitària i de la docència i com a llengua d'acollida, la Universitat Pompeu Fabra ha de treballar alhora per obrir i mantenir, atenent a la realitat de cada moment, espais docents a l'anglès, com a llengua de comunicació internacional i de difusió acadèmica i científica, i que a la UPF té a més l'estatus de llengua de treball. Sempre d'acord amb el principi de subsidiarietat lingüística, es pot utilitzar doncs l'anglès o altres llengües sempre que estigui justificat o sigui necessari o convenient per als objectius que es vulguin assolir.

El paper de l'anglès com a llengua franca, sobretot per a la recerca i en l'ensenyament, està ben establert, tant a la UPF com a escala mundial. Per tant, la Universitat Pompeu Fabra ha de fomentar també l'ús de la llengua anglesa en determinats contextos i accions, per tal de ser un lloc de treball atractiu tant per als estudiants com per als professors, nacionals i internacionals, i per funcionar com un centre global de coneixement. El personal acadèmic i els estudiants de la Universitat han de tenir les competències en anglès necessàries per participar en un entorn de recerca internacional.

En aquest sentit, la UPF ha de treballar per crear oportunitats perquè tots els estudiants millorin les seves habilitats lingüístiques acadèmiques i professionals en català i en anglès, tant a través de cursos com d'assignatures d'especialitat en llengua anglesa, amb l'objectiu que en graduar-se tots els estudiants tinguin com a mínim un domini de la llengua anglesa equivalent al nivell B2 del Marc Europeu Comú de Referència.

La Universitat també ha de continuar treballant perquè, com a norma general, els empleats de la Universitat tinguin un domini de l'anglès equivalent com a mínim al nivell B2, que és el que s'ha d'exigir a totes les noves incorporacions, i també perquè els professors que imparteixen docència en anglès en tinguin com a mínim el nivell C1.

6. Seguretat lingüística i gestió del multilingüisme a l'aula

Un precepte essencial en la política lingüística de la Universitat Pompeu Fabra és el concepte de seguretat lingüística, segons el qual la llengua de la docència és pública i vinculant, i un cop anunciada a la web corresponent no es pot canviar. Tant si és el mateix docent qui tria la llengua d'una assignatura com si és el departament qui ho fa, la informació sobre la llengua triada per a cada assignatura s'ha de publicar a la web corresponent perquè tots els estudiants en tinguin coneixement i puguin decidir si volen o poden matricular-s'hi, atenent als seus coneixements de la llengua o llengües en qüestió. Per tant, per seguretat lingüística tant dels estudiants com dels professors, un cop

publicada la llengua de la docència d'una assignatura no es pot canviar, ni per iniciativa del professor ni a petició d'un estudiant.

Dins l'aula, amb caràcter general –excepte en les assignatures perfilades lingüísticament, en què la llengua de docència forma part dels objectius acadèmics de l'assignatura– els estudiants poden relacionar-se amb el professor, tant oralment com per escrit, tant en la llengua en què s'estigui impartint l'assignatura com en qualsevol de les dues llengües oficials a Catalunya i en anglès, en aquest cas sempre que el professor en tingui prou coneixements. De tota manera, per seguretat lingüística del conjunt dels estudiants, dins l'aula, sigui quina sigui la llengua en què els estudiants s'adrecin al professor, aquest els ha de respondre en la llengua en què està impartint l'assignatura, ja que si canviés de llengua estaria comprometent la seguretat lingüística (i probablement la comprensió) d'altres estudiants del grup, especialment dels estudiants internacionals que pugui haver-hi.

7. Formació i acreditació en matèria de llengües

La llengua és una eina necessària per a l'ensenyament, la recerca, les activitats i les tasques d'administració que es duen a terme a la Universitat, i és un requisit previ per al desenvolupament i la difusió del coneixement. Les habilitats lingüístiques faciliten la comprensió i el diàleg, i la competència en diverses llengües fomenta el pensament creatiu i la creació de comunitats. Des d'aquesta perspectiva, la Universitat Pompeu Fabra, com a universitat arrelada a la societat catalana i competitiva internacionalment, considera altament positiu i desitjable el domini de diverses llengües entre els membres de la comunitat universitària, més enllà del català, com a llengua pròpia i oficial de la Universitat, i de l'anglès, com a llengua de la internacionalització.

La Universitat ha d'afavorir i facilitar doncs l'aprenentatge de llengües, especialment del català i de l'anglès, entre els estudiants i el personal, i ha d'establir els mitjans perquè els professors puguin formar-se i acreditar el nivell de llengua catalana i de llengua anglesa que si és el cas els sigui exigible per a l'exercici de les seves funcions acadèmiques.

En els cursos de català que la Universitat ofereix a estudiants, professors i investigadors internacionals se'ls ha d'introduir també a la cultura i a la societat catalanes, per tal de permetre'ls integrar-se millor a la societat catalana. Tant els estudiants com els professors internacionals han de tenir l'oportunitat d'adquirir un domini de la llengua catalana equivalent com a mínim al nivell A1, que els ha de permetre comprendre l'entorn lingüístic i cultural que els envolta i conèixer mínimament la llengua catalana.

8. Acolliment lingüístic i cultural

La Universitat ha d'oferir als estudiants i als professors internacionals accions de benvinguda i activitats de dinamització lingüística i cultural que els permetin tenir coneixement de la singularitat de la llengua, la cultura, la societat i la nació catalanes. A més, ha d'articular una oferta de cursos bàsics d'introducció a la llengua i a la societat

catalanes i incorporar als cursos generals de llengua catalana dels nivells A1 i A2 qüestions introductòries a la cultura i la societat catalanes.

9. Implementació i seguiment de la política lingüística a la UPF

La Universitat ha de garantir que cap membre de la comunitat universitària no sigui discriminat pel fet d'utilitzar qualsevol de les llengües oficials o de treball de la Universitat, i ha de vetllar pel compliment estricte del principi de seguretat lingüística en l'àmbit de la docència. A més, la Universitat també ha de vetllar per l'ús preferent i prioritari de la llengua catalana en l'àmbit de l'administració de la UPF i en tot allò que té a veure amb els serveis, les eines i els programes informàtics i ofimàtics i amb les concessions i contractacions amb tercers.

Correspon en primera instància al comissionat o vicerector competent en matèria de llengües i de política lingüística vetllar pel compliment de tots aquests preceptes, garantir els drets lingüístics dels membres de la comunitat universitària i vehicular i resoldre les eventuais queixes o incompliments que en matèria de llengües puguin produir-se a la Universitat i entre els seus membres. A més, els degans i directors de departament són els responsables de garantir l'exercici dels drets i el compliment dels deures lingüístics en el seu àmbit de competència, i els caps de servei i d'unitat administratius són els responsables que en l'àmbit de la seva competència i responsabilitat es compleixin els preceptes de la política lingüística de la Universitat, i molt especialment l'ús de la llengua catalana en totes les reunions i actes administratius dels seus serveis respectius, oralment i per escrit, i d'acord amb un model de llengua de qualitat i no interferit. D'altra banda, el comissionat o vicerector competent en matèria de llengües i de política lingüística també ha de vetllar, amb caràcter general, perquè els empleats de nova incorporació, els professors que hi estiguin obligats i eventualment els estudiants acreditin els coneixements lingüístics corresponents tant de llengua catalana com de llengua anglesa.

La Comissió de Política Lingüística de la Universitat, creada per acord de la Junta de Govern de 17 de juliol de 1996, és l'òrgan de la Universitat que, sota la direcció del comissionat o vicerector competent en matèria de llengües i de política lingüística, participa en la definició de la política lingüística de la Universitat i dels mecanismes per implementar-la; analitza les necessitats i les mancances en matèria lingüística dels diversos col·lectius que conformen la comunitat universitària, i es fa ressò de les propostes, observacions o inquietuds que en matèria de llengua pugui plantejar qualsevol membre de la comunitat universitària; proposa mesures encaminades a incrementar els nivells de coneixement, d'ús i de qualitat de la llengua catalana en tots els àmbits de la vida universitària; impulsa l'adopció de mesures o la creació o la consolidació d'estructures de suport amb vista a reforçar les actuacions que es duguin a terme en matèria lingüística; vetlla perquè els organismes tècnics més directament encarregats de resoldre qüestions lingüístiques tinguin l'estructura i els recursos adequats per dur a terme les tasques que els són pròpies; vetlla perquè es compleixi la normativa lingüística de la Universitat i perquè es respectin els usos i les pràctiques generalment establerts per aquesta; avalua regularment les dades i els resultats relatius a qualsevol actuació o mesura

en matèria de llengua i en fa el seguiment, i informa la Junta de Govern sobre tots els aspectes relacionats amb l'àmbit d'actuació que li és propi.

Els membres de la comunitat universitària que considerin afectats els seus drets lingüístics per una actuació o omissió interna poden comunicar-ho per escrit al degà o director del centre o estudi, en els casos que afectin la docència, a través de la Bústia Lingüística d'àmbit docent, i al comissionat o vicerector competent en matèria de llengües i política lingüística, a través de la Bústia Lingüística d'àmbit general, habilitades a aquest efecte en el portal Les llengües a la UPF. Tot això sense perjudici de formular la queixa davant el Síndic de Greuges de la UPF, en els termes previstos en l'article 117 dels Estatuts de la UPF i en el reglament del Síndic, o de plantejar qualsevol altra acció legal. A través de la Bústia Lingüística els membres de la comunitat universitària també poden plantejar les observacions, les inquietuds o les propostes que en matèria lingüística considerin pertinents.

ESBORRAN